

ปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏในเขตกรุงเทพมหานคร
FACTORS AFFECTING THE QUALITY OF LIFE OF RAJABHAT UNIVERSITY
STUDENTS IN BANGKOK

Corresponding author¹
rathsweet3@gmail.com

ศรัณภัสร์ แวกโกเนอร์¹, จักรกฤษณ์ โปณะทอง²
และ จตุพล ยงศรี³
Saranpath Waggoner¹, Chakrit Ponathong²,
and Chatupol Yongsorn³,

Received: July 24, 2019
Revised: October 10, 2019
Accepted: December 09, 2019

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏในเขตกรุงเทพมหานคร กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ นิสิตนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏ ชั้นปีที่ 1-4 ในเขตกรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2560 จำนวน 384 คน ได้มาจากการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นภูมิ (Stratified Random Sampling) โดยแบ่งตามสถาบันเป็นชั้นภูมิ ตามสัดส่วนแต่ละสถาบัน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ แบบสอบถามเพื่อสำรวจความคิดเห็นของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏในเขตกรุงเทพมหานคร มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลคือ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน การหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถาม โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α - coefficient) ของครอนบาค การวิเคราะห์หาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรของเพียร์สัน (The Pearson Product Moment Correlation Coefficient) และวิเคราะห์โดยใช้การวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน (Stepwise Multiple Regression Analysis) ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏในเขตกรุงเทพมหานคร มี 7 ปัจจัย คือ 1) ปัจจัยด้านการศึกษา 2) ปัจจัยด้านค่าใช้จ่าย 3) ปัจจัยด้านสุขภาพจิตใจ 4) ปัจจัยด้านที่อยู่อาศัย 5) ปัจจัยด้านสัมพันธภาพสังคม 6) ปัจจัยด้านครอบครัว 7) และปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อม

คำสำคัญ : คุณภาพชีวิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏ

ABSTRACT

The purpose of this research was to study factors affecting the quality of life of Rajabhat University students in Bangkok. The sample group used in this research was first year students of Rajabhat University. There was a total of 384 students included in the study, taken during the academic year 2019. The data was derived utilizing the Stratified Random Sampling Method and separated by each institution, according to the

¹นิสิตปริญญาเอก ภาควิชาการบริหารการศึกษาและการอุดมศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

²ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ภาควิชาการบริหารการศึกษาและการอุดมศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

³ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ภาควิชาการบริหารการศึกษาและการอุดมศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

class, as well as taking account the proportion of each institution. The research instruments included a questionnaire to survey students' opinions in Rajabhat University in Bangkok. The questionnaire was based on a 5 level rating scale. The statistics used for the data analysis included percentage, mean, and standard deviation. The determination of confidence (Reliability) regarding the questionnaire was completed using Cronbach's α -coefficient coefficient, the correlation coefficient analysis of the Pearson Product Moment Correlation Coefficient, and was further analyzed using Stepwise Multiple Regression Analysis. The research found that there are 7 factors affecting the quality of life of Rajabhat University students in Bangkok, they include: 1) Educational factors 2) Cost factors 3) Mental Health factors 4) Housing factors 5) Social relationship factors 6) Family factors 7) and Environmental factors

Keyword: Quality of Life, Rajabhat University

บทนำ

การพัฒนาคุณภาพชีวิตของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏในเขตกรุงเทพมหานคร โดยผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ปัจจัยจากนักคิดและนักวิจัยทั้งในประเทศและต่างประเทศ ซึ่งเกิดจากองค์ประกอบทั้ง 8 ด้าน คือ ด้านสุขภาพร่างกาย (Physical Domain) ด้านจิตใจ (Psychological Domain) ด้านสัมพันธภาพทางสังคม (Social Relationships) ด้านสิ่งแวดล้อม (Environment) ด้านการศึกษา (Education) ด้านที่อยู่อาศัย (Housing) ด้านครอบครัว (Family) ด้านค่าใช้จ่าย (Expenses) ซึ่งสอดคล้องกับ แคมป์เบล (Campbell, 1976: 117-124) กล่าวว่า องค์ประกอบของคุณภาพชีวิตประกอบด้วย 3 องค์ประกอบ คือ ด้านกายภาพ ได้แก่ สภาพที่อยู่อาศัย ด้านสังคม ได้แก่ ด้านการศึกษา สุขภาพ และความมั่นคงของครอบครัว และทางจิตวิทยา ได้แก่ ด้านความพึงพอใจ ความสำเร็จ ความผิดหวัง และความคับข้องใจ และสอดคล้องกับ ภัทรพล มหาพันธ์ (Mahakhan, P. 2007) กล่าวว่า คุณภาพชีวิตของนักศึกษาระดับอุดมศึกษา มีทั้งหมด 5 ด้าน คือ ด้านชีวิตการเรียน ชีวิตสังคม ที่อยู่อาศัย ความสัมพันธ์กับบุคคลอื่นและการบริการที่ได้รับจากมหาวิทยาลัย เป็นต้น

จากสภาพปัญหาในปัจจุบัน พบว่าคุณภาพชีวิตของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏ ในเขตกรุงเทพมหานคร นักศึกษาส่วนใหญ่อยู่ในช่วงวัยรุ่นตอนปลาย หรือผู้ใหญ่ในวัยต้น เป็นวัยที่ยังมีประสบการณ์ในการใช้ชีวิตน้อย เป็นวัยที่ต้องปรับตัวเข้ากับสถานการณ์ต่าง ๆ อีกมากมาย และอีกประการหนึ่ง นักศึกษาฯ ยังไม่มีรายได้ ต้องพึ่งพาอาศัยบิดามารดา หรือญาติพี่น้องในด้านค่าใช้จ่ายในการศึกษา จึงทำให้นักศึกษาเกิดความวิตกกังวล และเกิดปัญหาขึ้นในปัจจุบัน (Kajornsil, S. 1994) และจากการสัมภาษณ์นักศึกษาและอาจารย์ผู้สอนในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2561 (สัมภาษณ์ 14 -16 กันยายน 2561) พบว่า นักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏมีปัญหาส่วนใหญ่เรื่องด้านสุขภาพร่างกาย คือ ป่วยบ่อยด้วยสภาวะอากาศที่แปรปรวนตลอดเวลา ปัญหาด้านจิตใจ คือไม่มีความสุขในการเรียน เพราะมีความเครียดในเรื่องส่วนตัวและเรื่องอื่น ๆ ปัญหาด้านสังคม คือไม่สามารถเข้ากับเพื่อนใหม่ เพราะความหลากหลายทัศนคติ และปัญหาด้านค่าใช้จ่ายไม่เพียงพอปัญหาเรื่องการเดินทางมาสถานศึกษาไม่เอื้ออำนวย เพราะมีจราจรคับคั่งทุกวัน และปัญหาด้านครอบครัว ที่มีพ่อแม่อย่าร้าง เมื่อมีปัญหาไม่สามารถปรึกษาครอบครัวได้ และสอดคล้อง กับงานวิจัยของ บังอร ศรีวรรณ และคณะ (Sriwan, B., & et al. 1999) ที่ศึกษาเรื่องคุณภาพชีวิตของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม พบว่า นักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏทั้งชายและหญิงส่วนใหญ่มีปัญหาด้านสุขภาพ ด้านเศรษฐกิจ ค่าใช้จ่าย ด้านที่อยู่อาศัย ด้านการเรียน ร้อยละ 47.0 และสอดคล้องกับงานวิจัยของสุขศรี สงวนสัตย์ (Sa-nguansat, S. 2009) ที่ศึกษาเรื่องคุณภาพชีวิตของนักศึกษามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี พบว่า คุณภาพชีวิตของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏ ในเรื่องอาหารและโภชนาการ ไม่ถูกสุขลักษณะสภาพแวดล้อมในโรงอาหาร ความสะอาดและรวมไปถึงสุขภาพร่างกายของนักศึกษาด้วย

จากสภาพปัญหาเบื้องต้น พบว่า นักศึกษาระดับปริญญาตรี ในมหาวิทยาลัยราชภัฏ ในเขตกรุงเทพมหานคร มีปัญหาเกี่ยวกับคุณภาพชีวิต เช่น ผลการเรียนไม่เป็นที่น่าพอใจ และมีปัญหาด้านร่างกายจิตใจ ที่มีภาวะความเครียด เรื่อง การเรียน การคบเพื่อน และเวลาเกิดปัญหาไม่สามารถปรึกษาผู้ปกครอง และเงินไม่พอใช้ ปัญหาการเดินทางไม่สะดวกจาก ข้อมูลการสัมภาษณ์นักศึกษา พบว่า นักศึกษา ส่วนใหญ่มีปัญหาด้านสุขภาพร่างกาย ด้านสุขภาพจิตใจ ด้านสัมพันธภาพ สังคม ด้านสิ่งแวดล้อม ด้านการศึกษา ด้านที่อยู่อาศัย ด้านครอบครัว ด้านค่าใช้จ่าย รวมทั้งหมด 8 ด้าน ซึ่งปัญหาเหล่านี้มี อิทธิพลต่อคุณภาพชีวิตของนักศึกษาเป็นอย่างยิ่ง ซึ่งสาเหตุที่พบมากที่สุดก็คือ ด้านสังคม การคบเพื่อนไม่ดี ทำให้การเรียน ตกต่ำ พากันเที่ยวกลางคืนและดื่มสุรา และเสพยาเสพติด รวมไปถึงค่าใช้จ่ายไม่เพียงพอ ทำให้ไม่อยากไปเรียน และปัญหา ด้านครอบครัว ไม่สามารถปรึกษารือกับครอบครัวเวลามีปัญหา เก็บกด และสภาวะทางจิตใจไม่ดี ทำให้สุขภาพมีปัญหา เช่นกัน ปัญหาที่สำคัญอีกประการ คือ สภาวะความไม่มั่นคงทางด้านจิตใจ เช่น ไม่มีความสุขในการเรียน เนื่องจากการแข่งขัน เพื่อให้ได้คะแนนสูงสุด ความเครียดและเหนื่อยล้าที่ต้องรับผิดชอบกิจกรรมของทางมหาวิทยาลัยพร้อม ๆ กับการเรียน มีเจตคติ ทางลบและสัมพันธภาพต่ออาจารย์และเพื่อน ๆ ก็ตกต่ำไปด้วยซึ่งส่งผลให้สภาพจิตใจของนักศึกษาไม่พร้อมต่อการศึกษาใน ภายภาคหน้า

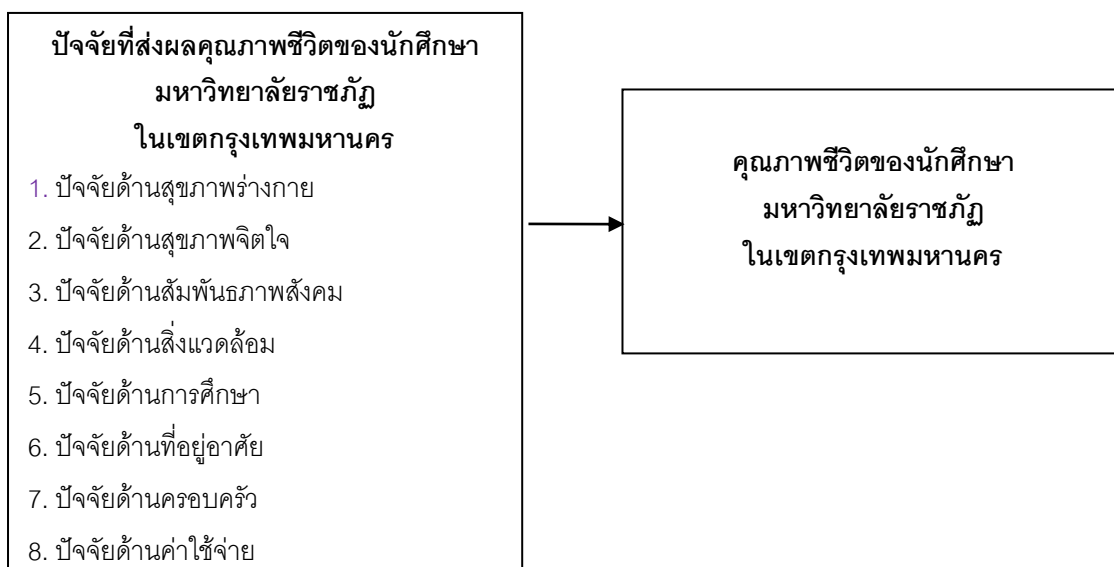
ด้วยเหตุผลดังกล่าว ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตของนักศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏ ในเขตกรุงเทพมหานคร เพื่อให้ได้ทราบถึงระดับคุณภาพชีวิต ทั้งนี้เพื่อจะได้ข้อมูลพื้นฐานมาเป็นแนวทางในการวางแผนส่งเสริม และพัฒนาคุณภาพชีวิตของนักศึกษาให้ดียิ่งขึ้น และเพื่อเตรียมความพร้อมให้กับนักศึกษาในการใช้ชีวิตการทำงาน และอยู่ในสังคมต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพชีวิต ของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏในเขตกรุงเทพมหานคร

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ผู้วิจัยได้สังเคราะห์แนวคิดและสรุปตัวแปรของปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏ ในเขตกรุงเทพมหานคร มีผู้ให้แนวคิดนำมาเป็นแนวทางในการสร้างเครื่องมือวิจัยเพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพชีวิต ของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏในเขตกรุงเทพมหานคร ดังแสดงในภาพประกอบ 1

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

- ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏในเขตกรุงเทพมหานคร ชั้นปีที่ 1 - 4 ปีการศึกษา 2562 จำนวน 92,742 คน
- กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏ ในเขตกรุงเทพมหานคร ชั้นปีที่ 1- 4 ปีการศึกษา 2562 ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นภูมิ (Stratified Random Sampling) โดยแบ่งตามสถาบันเป็นชั้นภูมิตามสัดส่วนแต่ละสถาบัน จำนวน 384 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสอบถาม ประกอบด้วย 2 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

ส่วนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏ ในเขตกรุงเทพมหานคร เป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ โดยมีขั้นตอนการสร้าง ดังนี้

2.1 ศึกษาแนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏ ในเขตกรุงเทพมหานคร เพื่อกำหนดเป็นนิยามปฏิบัติการคุณภาพชีวิตของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏในเขตกรุงเทพมหานคร และนำมาใช้ในการสร้างแบบสอบถาม

2.2 สร้างแบบสอบถาม ปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏ ในเขตกรุงเทพมหานคร ใน 8 ด้าน ประกอบด้วย ปัจจัยด้านสุขภาพร่างกาย ปัจจัยด้านสุขภาพจิตใจ ปัจจัยด้านสัมพันธภาพสังคม ปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อม ปัจจัยด้านการศึกษา ปัจจัยด้านที่อยู่อาศัย ปัจจัยด้านครอบครัวและ ปัจจัยด้านค่าใช้จ่าย มีข้อคำถาม จำนวน 80 ข้อ

2.3 ตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (content validity) และค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item – Objective Congruence: IOC) จากผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน พิจารณาตรวจสอบความสอดคล้องของ (IOC) ของข้อความกับนิยามปฏิบัติการ และนำผลการประเมินของผู้เชี่ยวชาญมาหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item – Objective Congruence: IOC) คัดเฉพาะข้อความที่มีค่ามากกว่า 0.5 ได้ข้อคำถาม จำนวน 80 ข้อ

2.4 นำข้อคำถามที่คัดเลือกไว้ จำนวน 80 ข้อ ไปทดลองใช้ (Try out) กับนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏ ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน เพื่อตรวจสอบคุณภาพ ด้านค่าอำนาจจำแนก (Discrimination Power) เป็นรายข้อ ด้วยการวิเคราะห์ค่าสถิติ ทดสอบที (t-test) ระหว่างกลุ่มสูงกลุ่มต่ำ คัดเลือกไว้เฉพาะข้อความที่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.5 และหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามทั้งฉบับ โดยการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha - coefficient) ของครอนบาค (Cronbach) พบว่ามีค่าความเชื่อมั่นอยู่ที่ระดับ .974

3. เก็บรวบรวมข้อมูลกับนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏในเขตกรุงเทพมหานคร ชั้นปีที่ 1 - 4 จำนวน 384 คน ได้รับแบบสอบถามกลับคืนมา จำนวน 384 คน คิดเป็นร้อยละ 100.00

การวิเคราะห์ข้อมูล มีขั้นตอน ดังนี้

- 4.1 หาค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)
- 4.2 วิเคราะห์สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรของเพียร์สัน (The Pearson Product Moment Correlation onefficient)
- 4.3 วิเคราะห์โดยใช้การวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน (Stepwise Multiple Regression Analysis)

ผลการวิจัย

ตารางที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน	ร้อยละ
เพศ		
ชาย	156	40.60
หญิง	228	59.40
รวม	384	100.00
สถาบันศึกษา		
มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม	69	18.00
มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี	46	12.00
มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา	60	15.60
มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร	46	12.00
มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา	163	42.40
รวม	384	100.00
ชั้นปีที่ศึกษา		
ชั้นปีที่ 1	108	28.10
ชั้นปีที่ 2	136	35.40
ชั้นปีที่ 3	95	24.70
ชั้นปีที่ 4 หรือสูงกว่า	45	11.70
รวม	384	100.00
รายได้ต่อเดือน (รวมทั้งที่ได้รับจากผู้ปกครอง)		
ต่ำกว่า 5,000 บาท	6	1.60
5,000-10,000 บาท	122	31.80
มากกว่า 10,000 บาท	256	66.70
รวม	384	100.00
ค่าใช้จ่ายต่อเดือน		
ต่ำกว่า 5,000 บาท	31	8.10
5,000-10,000 บาท	115	29.90
มากกว่า 10,000 บาท	238	62.00
รวม	384	100.00

จากตารางที่ 1 แสดงว่า ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง เมื่อจำแนกตามเพศ พบว่าส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงมากที่สุด จำนวน 228 คน คิดเป็นร้อยละ 59.40 และเป็นเพศชาย จำนวน 156 คน คิดเป็นร้อยละ 40.60 จำแนกตามมหาวิทยาลัยที่ทำการศึกษาอยู่ พบว่า ส่วนใหญ่เป็นนักศึกษา ที่ศึกษาอยู่มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา มากที่สุดจำนวน 163 คน คิดเป็นร้อยละ 42.40 รองลงมาคือ มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม จำนวน 69 คน คิดเป็นร้อยละ 18.00 มหาวิทยาลัยราชภัฏ

บ้านสมเด็จพระเจ้าพระยา จำนวน 60 คน คิดเป็นร้อยละ 15.60 มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี จำนวน 46 คน คิดเป็นร้อยละ 12.00 มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครจำนวน 46 คน คิดเป็นร้อยละ 12.00 ตามลำดับ

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ยและความเบี่ยงเบนมาตรฐานของตัวแปรปัจจัยด้านสุขภาพร่างกาย ปัจจัยด้านสุขภาพจิตใจ ปัจจัยด้านสัมพันธภาพสังคม ปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อม ปัจจัยด้านการศึกษา ปัจจัยด้านที่อยู่อาศัย ปัจจัยด้านครอบครัว ปัจจัยด้านค่าใช้จ่าย และคุณภาพชีวิตของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏในเขตกรุงเทพมหานคร (n = 384)

ตัวแปร	\bar{x}	S.D.	การแปลผล
ด้านสุขภาพร่างกาย (X1)	4.140	.476	มาก
ด้านสุขภาพจิต (X2)	4.181	.416	มาก
ด้านสัมพันธภาพสังคม (X3)	4.233	.444	มาก
ด้านสิ่งแวดล้อม (X4)	4.166	.471	มาก
ด้านการศึกษา (X5)	4.224	.429	มาก
ด้านที่อยู่อาศัย (X6)	4.171	.446	มาก
ด้านครอบครัว (X7)	4.264	.469	มาก
ด้านค่าใช้จ่าย (X8)	4.150	.514	มาก
คุณภาพชีวิตของนักศึกษา (Y)	4.213	.359	มาก

จากตารางที่ 2 พบว่า คุณภาพชีวิตของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏในเขตกรุงเทพมหานคร มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ปัจจัยทุกด้าน ได้แก่ ด้านสุขภาพร่างกาย ปัจจัยด้านสุขภาพจิตใจ ปัจจัยด้านสัมพันธภาพสังคม ปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อม ปัจจัยด้านการศึกษา ปัจจัยด้านที่อยู่อาศัย ปัจจัยด้านครอบครัว และปัจจัยด้านค่าใช้จ่าย และมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก

ตารางที่ 3 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านสุขภาพร่างกาย ปัจจัยด้านสุขภาพจิตใจ ปัจจัยด้านสัมพันธภาพสังคม ปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อม ปัจจัยด้านการศึกษา ปัจจัยด้านที่อยู่อาศัย ปัจจัยด้านครอบครัว ปัจจัยด้านค่าใช้จ่าย และคุณภาพชีวิตของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏในเขตกรุงเทพมหานคร

ตัวแปร	X1	X2	X3	X4	X5	X6	X7	X8	Y
X1	1	.711**	.608**	.600**	.631**	.542**	.301**	.382**	.667**
X2		1	.628**	.567**	.669**	.567**	.522**	.443**	.758**
X3			1	.688**	.705**	.632**	.388**	.353**	.747**
X4				1	.712**	.655**	.369**	.341**	.698**
X5					1	.716**	.513**	.418**	.761**
X6						1	.444**	.442**	.767**
X7							1	.599**	.644**
X8								1	.603**
Y									1

**มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตารางที่ 3 พบว่า ตัวแปรปัจจัยทุกตัว ได้แก่ ปัจจัยด้านสุขภาพร่างกาย ปัจจัยด้านสุขภาพจิตใจ ปัจจัยด้านสัมพันธภาพสังคม ปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อม ปัจจัยด้านการศึกษา ปัจจัยด้านที่อยู่อาศัย ปัจจัยด้านครอบครัว และปัจจัยด้านค่าใช้จ่ายมีความสัมพันธ์ทางบวกกับคุณภาพชีวิตของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏในเขตกรุงเทพมหานคร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ตารางที่ 4 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อค้นหาปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏในเขตกรุงเทพมหานคร โดยใช้วิธีวิเคราะห์การถดถอยแบบพหุคูณแบบขั้นตอน (Stepwise Multiple Regression Analysis)

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
Regression	7	41.726	5.961	291.280**
Residual	376	7.695	.020	
Total	383	49.421		

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตารางที่ 4 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวน พบว่า มีปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏในเขตกรุงเทพมหานคร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ผู้วิจัยจึงเสนอผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏในเขตกรุงเทพมหานคร โดยวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (Stepwise Multiple Regression Analysis) ดังแสดงในตาราง 5

ตารางที่ 5 ผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏในเขตกรุงเทพมหานคร โดยวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (Stepwise Multiple Regression Analysis) ดังแสดงในตาราง 6

ตัวแปร	b	SE _b	β	t
X ₆	.210	.024	.261	8.657**
X ₃	.174	.026	.215	6.782**
X ₇	.150	.022	.196	6.970**
X ₂	.168	.029	.195	5.741**
X ₈	.099	.019	.142	5.332**
X ₄	.073	.024	.096	3.055**
X ₁	.064	.024	.086	2.666**

a = .270

R = .919

R² = .844

จากตารางที่ 5 พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏในเขตกรุงเทพมหานคร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 มี 7 ปัจจัย โดยเรียงลำดับปัจจัยที่ส่งผลมากที่สุดไปยังปัจจัยที่ส่งผลน้อยที่สุด ได้แก่ ปัจจัยด้านที่อยู่อาศัย (X₆) ปัจจัยด้านสุขภาพจิตใจ (X₂) ปัจจัยด้านครอบครัว (X₇) ปัจจัยด้านสัมพันธภาพสังคม (X₃) ปัจจัยด้านค่าใช้จ่าย (X₈) ปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อม (X₄) และปัจจัยด้านสุขภาพร่างกาย (X₁) ซึ่งปัจจัยทั้ง 7 นี้ สามารถร่วมกันอธิบายความแปรปรวนของคุณภาพชีวิตของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏในเขตกรุงเทพมหานคร ได้ร้อยละ 84.40

ส่วนปัจจัยที่ไม่ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏในเขตกรุงเทพมหานคร พบว่ามี 1 ปัจจัย คือ ปัจจัยด้านการศึกษา(X5) และได้้นำค่าสัมประสิทธิ์ตัวพยากรณ์มาเขียนเป็นสมการได้ดังนี้

สมการพยากรณ์คุณภาพชีวิตของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏในเขตกรุงเทพมหานคร ในรูปคะแนนดิบ ได้แก่

$$Y = .270 + .210X6 + .168X2 + .150X7 + .174X3 + .099X8 + .073X4 + .064X1$$

สมการพยากรณ์คุณภาพชีวิตของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏในเขตกรุงเทพมหานคร ในรูปคะแนนมาตรฐาน ได้แก่ $Z = .261X6 + .215X3 + .196X7 + .195X2 + .142X8 + .096X4 + .086X1$

อภิปรายผลการวิจัย

ผลจากการวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏในเขตกรุงเทพมหานครอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 มี 7 ปัจจัย โดยเรียงลำดับปัจจัยจากค่าสมการพยากรณ์คุณภาพชีวิตของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏในเขตกรุงเทพมหานคร ในรูปคะแนนมาตรฐาน ได้แก่ ปัจจัยด้านที่อยู่อาศัย (X6) ปัจจัยด้านครอบครัว (X7) ปัจจัยด้านสัมพันธภาพสังคม (X3) ปัจจัยด้านสุขภาพจิตใจ (X2) ปัจจัยด้านค่าใช้จ่าย (X8) ปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อม (X4) และปัจจัยด้านสุขภาพร่างกาย (X1) ซึ่งปัจจัยทั้ง 7 นี้ สามารถอภิปรายผลได้ ดังนี้

1. **ปัจจัยด้านที่อยู่อาศัย** จากการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างคุณภาพชีวิตกับปัจจัยด้านที่อยู่อาศัย ของนักศึกษาพบว่า มีความสัมพันธ์ทางบวกกับคุณภาพชีวิตของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏในเขตกรุงเทพมหานคร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงว่านักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏในเขตกรุงเทพมหานคร มีความคิดเห็นในด้านที่อยู่อาศัย เป็นปัจจัยที่สำคัญต่อคุณภาพชีวิตในระดับมาก ดังนี้ ทำเลที่ตั้งอยู่ใกล้แหล่งศูนย์การค้า หรือร้านสะดวกซื้อ ความสะดวกในการติดต่อสื่อสาร การปราศจากมลภาวะเป็นพิษ เช่น กลิ่นเหม็น น้ำท่วมขัง มีฝุ่นละออง ยุง และแมลง ความสะอาด เป็นระเบียบและถูกสุขลักษณะ ความกว้างขวางของที่พักไม่แออัด บริเวณที่พักมีความร่มรื่น ร่มเย็น ปลอดภัย สบาย ระบบรักษาความปลอดภัย ถูกต้องตามมาตรฐานสากล ที่พักอาศัยมีเครื่องอำนวยความสะดวกที่จำเป็นในการดำรงชีวิต เส้นทางคมนาคมที่สะดวกในการเดินทาง การจัดให้มีพื้นที่สีเขียวและสถานที่พักผ่อนหย่อนใจ การได้อยู่ในสภาพแวดล้อมบริเวณที่อยู่อาศัยสะอาด และถูกสุขลักษณะปราศจากมลภาวะเป็นพิษ ต้องการมีสิ่งอำนวยความสะดวกสบาย อุปกรณ์ใช้สอยที่จำเป็นตามความต้องการทางด้านร่างกาย จิตใจ และความเป็นอยู่ที่ดีงาม ทั้งส่วนตัวและครอบครัวของผู้พักอาศัย มั่นคงถาวรและไม่แออัด ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ จารุวรรณ สุภาชัยวัฒน์ และคณะ (Supachaiwat, J. 2015) ที่พบว่า นักศึกษามหาวิทยาลัยร้อยเอ็ดมีรูปแบบการใช้ชีวิตทั้ง 4 ด้าน อยู่ในระดับมากทั้งโดยรวมและรายด้าน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า นักศึกษาให้ความสำคัญกับด้านที่อยู่อาศัยเป็นอันดับแรก รองลงมาคือด้านสุขภาพ ด้านสังคม และด้านการเรียนตามลำดับ ส่วนการเปรียบเทียบรูปแบบการใช้ชีวิตของนักศึกษาจำแนกตามเพศ พบว่านักศึกษาหญิงและชายมีรูปแบบการใช้ชีวิตมีความแตกต่างกันในด้านการเรียน ด้านสังคม และด้านสุขภาพ ส่วนด้านที่อยู่อาศัยไม่แตกต่างกัน เมื่อเปรียบเทียบสังกัดการศึกษาพบว่า มีรูปแบบการใช้ชีวิตแตกต่างกันทุกด้านอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

2. **ปัจจัยด้านครอบครัว** จากการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างคุณภาพชีวิตกับปัจจัยด้านครอบครัว ของนักศึกษาพบว่า มีความสัมพันธ์ทางบวกกับคุณภาพชีวิตของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏในเขตกรุงเทพมหานคร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 พบว่า นักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏในเขตกรุงเทพมหานคร มีความคิดเห็นในปัจจัยด้านครอบครัวเป็นปัจจัยที่สำคัญต่อคุณภาพชีวิตในระดับมาก มีดังนี้ การแสดงออกที่สื่อถึงความรักและความเอาใจใส่ในชีวิตประจำวัน เช่น สัมผัส การให้กำลังใจ โทรศัพท์ จดหมาย การช่วยเหลือแบ่งเบาภาระงานบ้านซึ่งกันและกัน เช่น การทำอาหาร การทำความสะอาด การพูดคุยและหรือรับฟังซึ่งกันและกัน การยอมรับความคิดเห็นของแต่ละคนในครอบครัว ซึ่งอาจจะแตกต่างกันได้ การเคารพความเป็นส่วนตัวของแต่ละคน ความสามารถในการหาทางออกเมื่อประสบปัญหา (โดยไม่ทำร้ายตนเอง และ/หรือสมาชิกใน

ครอบครัว และ/หรือทรัพย์สิน) การให้ความร่วมมือแก่สมาชิกในครอบครัวเมื่อต้องการความช่วยเหลือ ความสามารถในการรับผิดชอบเรื่องส่วนตัวและมีอิสระตามความเหมาะสม วิธีการอบรมเลี้ยงดูที่นักศึกษาได้รับจากบิดามารดา หรือผู้ปกครองโดยนักศึกษามีความรู้ดีกว่าบิดา มารดา หรือผู้ปกครองให้ความรัก ความอบอุ่น รับฟังเหตุผล ยอมรับความคิดเห็น ให้ความร่วมมือตามโอกาสอันสมควร ทั้งนี้ นักศึกษายังสามารถรับผิดชอบเรื่องส่วนตัวและมีอิสระตามความเหมาะสม ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ บุญสม ھرรรษาศิริพจน์ (Hansasiripoj, B. 2013) ศึกษาเรื่อง พบว่าปัจจัยคุณภาพชีวิตในมิติความสุขในระดับปัจเจก จากการศึกษาแนวทางการสร้างปัจจัยพื้นฐาน (Basic Approach) และแนวทางการสร้างเชิงบูรณาการ (Inregrated Approach) ประกอบด้วยปัจจัยพื้นฐาน ประกอบด้วย 8 ปัจจัย คือ เวลาและการใช้เวลาเพื่อพักผ่อนหย่อนใจ สุขภาพกาย สุขภาพใจ ครอบครัว สภาพแวดล้อม การศึกษา การเรียน การทำงาน การมีเป้าหมายในชีวิต และตัวแปรอิสระที่สำคัญที่เป็นปัจจัยพื้นฐาน คือ รายได้ เป็นปัจจัยร่วม และมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับปัจจัยพื้นฐานและปัจจัยเชิงบูรณาการ เป็นปัจจัยเกี่ยวกับการพัฒนาจิตใจ ประกอบด้วย 3 ปัจจัย คือ ความรู้สึก อารมณ์ทางบวก ความสงบในจิตใจ ความเชื่อ ศรัทธา การปฏิบัติทางศาสนา ปัจจัยร่วมที่มีความสัมพันธ์ คือ การมีเป้าหมายในชีวิต และครอบครัว

3. ปัจจัยด้านสัมพันธภาพสังคม จากการศึกษาทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างคุณภาพชีวิตกับปัจจัยด้านสัมพันธภาพทางสังคม ของนักศึกษา พบว่า มีความสัมพันธ์ทางบวกกับคุณภาพชีวิตของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏ ในเขตกรุงเทพมหานคร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 พบว่า นักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏในเขตกรุงเทพมหานคร มีความคิดเห็นในปัจจัยด้านสัมพันธภาพสังคม เป็นปัจจัยที่สำคัญต่อคุณภาพชีวิตในระดับมาก มีดังนี้ การจัดกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อให้นักศึกษามีสัมพันธภาพกับเพื่อน ๆ ในมหาวิทยาลัย การทำงานเป็นทีม มีส่วนร่วมในการทำกิจกรรม การปรับตัวและเข้ากับเพื่อน ๆ และอาจารย์ผู้สอน ได้เป็นอย่างดี การเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ที่ทางวิทยาลัยจัดขึ้นเป็นประจำ การให้คำปรึกษาปัญหาต่าง ๆ ต่อกันเกี่ยวกับการดำเนินชีวิต การเปิดโอกาสให้นักศึกษาเสนอความคิดเห็นและแนวคิดอย่างเป็นอิสระ การมีส่วนร่วมในการเลือกผู้นำนักศึกษา การมีจิตอาสาและจิตสาธารณะ การที่มหาวิทยาลัยเปิดโอกาสให้นักศึกษาทำกิจกรรมได้อย่างเป็นอิสระ การมีสัมพันธภาพกับรุ่นพี่ในการเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ กันเป็นอย่างดี ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัย ของ พิชญาวีร์ สิ้นสวัสดิ์ และเบญจวรรณ พิพทาร์ต (Sinsawad, P., & Pittard, B. 2014) ได้ศึกษาเรื่อง คุณภาพชีวิตของนักศึกษาพยาบาลบรมราชชนนี ราชบุรี โดยผลการวิจัยพบว่า คุณภาพของนักศึกษาพยาบาล วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี ราชบุรี โดยรวมอยู่ในระดับดี ด้านที่มีค่าสูงสุด คือด้านความสัมพันธ์กับบุคคลอื่น ด้านที่มี ค่าต่ำสุดคือ ด้านที่อยู่อาศัย ข้อเสนอแนะ ควรนำผลวิจัยมาใช้เป็นแนวทางการปรับปรุงให้บริการสิ่งอำนวยความสะดวกในวิทยาลัย และเป็นข้อมูลสำหรับอาจารย์ผู้สอนและอาจารย์ที่ปรึกษา ช่วยเหลือนักศึกษาเกี่ยวกับการเรียนตลอดจนโครงการหรือกิจกรรมที่ส่งเสริมการสื่อสารโดยใช้วิธีสุนทรียสนทนา เพื่อพัฒนานักศึกษาให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีต่อไป

4. ปัจจัยด้านสุขภาพจิตใจ จากการศึกษาทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างคุณภาพชีวิตกับปัจจัยด้านสุขภาพจิตใจ ของนักศึกษา พบว่า มีความสัมพันธ์ทางบวกกับคุณภาพชีวิตของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏในเขตกรุงเทพมหานคร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 พบว่า นักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏในเขตกรุงเทพมหานคร มีความคิดเห็นในปัจจัยด้านสุขภาพจิตใจ เป็นปัจจัยที่สำคัญต่อคุณภาพชีวิตในระดับมาก มีดังนี้ ความรู้สึกทางบวกต่อผู้อื่นและตนเอง ความพอใจในรูปร่างหน้าตาของตนเอง ความมั่นใจ และมีความรู้สึกภาคภูมิใจในตนเอง ความคิด ความจำ สมาธิ และการตัดสินใจด้วยตนเอง ความทุกข์ เศร้า เหนงา หดหู่ และมีความกังวล เกี่ยวกับตนเอง ความเชื่อต่าง ๆ ของตนเอง เช่น หลักธรรมคำสอนของศาสนา และประเพณีต่าง ๆ ความอดทน ออกกำลังกาย และแรงกดดันในเรื่องต่าง ๆ ความสามารถในการแก้ปัญหาและจัดการกับความเครียดของตนเองได้ ความสุขในการเรียนและการใช้ชีวิตในมหาวิทยาลัย ความรู้ในด้านการศึกษาให้เข้มแข็ง เมื่อเจอปัญหาที่ยากต่อการแก้ไข ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ บุญสม ھرรรษาศิริพจน์ (Hansasiripoj, B. 2013) ศึกษาเรื่อง พบว่าปัจจัยคุณภาพชีวิตในมิติ

ความสุขในระดับปัจเจก จากการศึกษาแนวทางการสร้างปัจจัยพื้นฐาน (Basic Approach) และแนวทางการสร้างเชิงบูรณาการ (Inregrated Approach) ประกอบด้วยปัจจัยพื้นฐาน ประกอบด้วย 8 ปัจจัย คือ เวลาและการใช้เวลาเพื่อพักผ่อนหย่อนใจ สุขภาพกาย สุขภาพใจ ครอบครัว สภาพแวดล้อม การศึกษา การเรียน การทำงาน การมีเป้าหมายในชีวิต และตัวแปรอิสระที่สำคัญที่เป็นปัจจัยพื้นฐาน คือ รายได้ เป็นปัจจัยร่วม และมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับปัจจัยพื้นฐานและปัจจัยเชิงบูรณาการ เป็นปัจจัยเกี่ยวกับการพัฒนาจิตใจ ประกอบด้วย 3 ปัจจัย คือ ความรู้สึก อารมณ์ทางบวก ความสงบในจิตใจ ความเชื่อ ศรัทธา การปฏิบัติทางศาสนา ปัจจัยร่วมที่มีความสัมพันธ์ คือ การมีเป้าหมายในชีวิต และครอบครัว

5. ปัจจัยด้านค่าใช้จ่าย จากการศึกษาทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างคุณภาพชีวิตกับปัจจัยด้านค่าใช้จ่าย ของนักศึกษา พบว่า มีความสัมพันธ์ทางบวกกับคุณภาพชีวิตของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏในเขตกรุงเทพมหานคร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 พบว่า นักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏในเขตกรุงเทพมหานคร มีความคิดเห็นในปัจจัยด้านค่าใช้จ่าย เป็นปัจจัยที่สำคัญต่อคุณภาพชีวิตในระดับมาก มีดังนี้ การวางแผนการใช้จ่ายในชีวิตประจำวัน การทำบัญชีรายรับ-รายจ่าย ประจำเดือน การแสวงหารายได้พิเศษเพื่อการศึกษาหรือแบ่งเบาภาระค่าใช้จ่ายของครอบครัว การใช้ชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจแบบพอเพียง เช่น พอประมาณ มีเหตุผล มีภูมิคุ้มกัน ความสามารถในการจัดการกับค่าใช้จ่ายในชีวิตประจำวันตามแบบแผนที่วางไว้ การจัดทำบัญชีเงินสำรองไว้สำหรับการลงทุนสร้างอาชีพที่เราชอบในอนาคต การตัดทอนค่าใช้จ่าย ลดความฟุ่มเฟือยในการดำรงชีพการรักษาระดับการใช้จ่ายของตน ไม่ให้เป็นหนี้ การออมเงินเพื่อใช้จ่ายในสิ่งที่ตนเองต้องการโดยไม่กระทบกับค่าใช้จ่ายปกติ การใช้จ่ายที่เกิดขึ้นในชีวิตประจำวัน โดยจะสะท้อนให้เห็นถึงค่าใช้จ่ายต่าง ๆ ทั้งหมด เช่น ค่าเดินทาง ค่าที่พัก, ค่าอาหาร, ค่ายารักษาโรค หรือ ค่าใช้จ่ายสำหรับสิ่งอำนวยความสะดวกในชีวิตประจำวัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ บุญสม หรรษาศิริพจน์ (Hansasiripoj, B. 2013) ศึกษาเรื่อง พบว่า ปัจจัยคุณภาพชีวิตในมิติความสุขในระดับปัจเจก จากการศึกษาแนวทางการสร้างปัจจัยพื้นฐาน (Basic Approach) และแนวทางการสร้างเชิงบูรณาการ (Inregrated Approach) ประกอบด้วยปัจจัยพื้นฐาน ประกอบด้วย 8 ปัจจัย คือ เวลาและการใช้เวลาเพื่อพักผ่อนหย่อนใจ สุขภาพกาย สุขภาพใจ ครอบครัว สภาพแวดล้อม การศึกษา การเรียน การทำงาน การมีเป้าหมายในชีวิต และตัวแปรอิสระที่สำคัญที่เป็นปัจจัยพื้นฐาน คือ รายได้ เป็นปัจจัยร่วม และมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับปัจจัยพื้นฐานและปัจจัยเชิงบูรณาการ เป็นปัจจัยเกี่ยวกับการพัฒนาจิตใจ ประกอบด้วย 3 ปัจจัย คือ ความรู้สึก อารมณ์ทางบวก ความสงบในจิตใจ ความเชื่อ ศรัทธา การปฏิบัติทางศาสนา ปัจจัยร่วมที่มีความสัมพันธ์ คือ การมีเป้าหมายในชีวิต และครอบครัว

6. ปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อม จากการศึกษาทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างคุณภาพชีวิตกับปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อม ของนักศึกษา พบว่า มีความสัมพันธ์ทางบวกกับคุณภาพชีวิตของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏในเขตกรุงเทพมหานคร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 พบว่านักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏในเขตกรุงเทพมหานคร มีความคิดเห็นในปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อม เป็นปัจจัยที่สำคัญต่อคุณภาพชีวิตในระดับมาก มีดังนี้ การมีส่วนร่วมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม การทราบว่ามีปัญหาสิ่งแวดล้อม มีผลกระทบต่อคุณภาพชีวิตได้ การตระหนักถึงคุณค่าของสิ่งแวดล้อมที่มีต่อมนุษย์ การสร้างจิตสำนึกในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ความสามารถในการจัดสรรและใช้ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมได้อย่างมีประสิทธิภาพ มหาวิทยาลัยมีความทันสมัย ระบบสัญญาณความปลอดภัยเพียงพอ การจัดสถานที่พักผ่อนอย่างเพียงพอ เช่น โต๊ะ เก้าอี้ สวนหย่อม การทราบสาเหตุของปัญหาที่เกิดขึ้นจากสิ่งแวดล้อม การมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการลดการใช้พลังงานทางธรรมชาติ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัย กฤตธัช อันชั้น (Anchan, K. 2014) ได้ศึกษาเรื่อง คุณภาพชีวิตของนักศึกษามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี โดยผลการวิจัย พบว่า ด้านสภาพแวดล้อมของมหาวิทยาลัยควรมีการปรับปรุงโรงอาหารของมหาวิทยาลัย ให้เพียงพอต่อความต้องการของนักศึกษา พร้อมทั้งปรับปรุงสภาพแวดล้อมให้เหมาะสมสวยงามน่าใช้ และควรมีหน่วยงานที่ทำหน้าที่รับผิดชอบเข้ามาควบคุมดูแลและตรวจสอบการจัดจำหน่ายอาหารของ ร้านอาหารในมหาวิทยาลัยอย่างสม่ำเสมอ ทั้งในด้าน

สถานที่ ภาชนะที่บรรจุอาหาร และอาหาร ให้สะอาด ถูกสุขลักษณะ มีคุณค่าทางโภชนาการ และมีราคาที่เหมาะสม และด้าน บริการพื้นฐาน มหาวิทยาลัยควรเพิ่มสถานที่สำหรับพักผ่อนให้นักศึกษาเพิ่มขึ้น พร้อมทั้งปลูกต้นไม้เพื่อเพิ่มความร่มรื่น และ ควรปรับปรุงกิจกรรมนันทนาการของบุคลากรผู้ทำหน้าที่ให้บริการในด้านต่าง ๆ แก่นักศึกษารวมทั้งเพิ่มความรวดเร็วในการ ให้บริการแก่นักศึกษาอย่างทั่วถึง เป็นกันเองและเสมอภาค 6. ด้านความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน มหาวิทยาลัยควร ปรับปรุงด้านระบบรักษาความปลอดภัยโดยการเพิ่มเทคโนโลยีทางด้านความปลอดภัย เช่น เพิ่มกล้องวงจรปิด การเพิ่ม พนักงาน รักษาความปลอดภัย รวมถึงกิจกรรมนันทนาการของพนักงานรักษาความปลอดภัย การมีกฎระเบียบและ ข้อบังคับใช้ อย่างเข้มงวด

7. ปัจจัยด้านสุขภาพร่างกาย จากการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างคุณภาพชีวิตกับปัจจัยด้านสุขภาพร่างกาย ของนักศึกษา พบว่า มีความสัมพันธ์ทางบวกกับคุณภาพชีวิตของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏในเขตกรุงเทพมหานคร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 พบว่า นักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏในเขตกรุงเทพมหานคร มีความคิดเห็นในปัจจัย ด้านร่างกาย เป็นปัจจัยที่สำคัญต่อคุณภาพชีวิตในระดับมาก มีดังนี้ การรับประทานอาหารตามหลักโภชนาการ ครบ 5 หมู่ ความสามารถดูแลตนเองได้อย่างเหมาะสมเมื่อเจ็บป่วยความเป็นอิสระที่ไม่ต้องพึ่งพาผู้อื่น การออกกำลังกายสม่ำเสมอ อย่างน้อย 30 นาทีทุกวัน การไม่มีปัญหาเกี่ยวกับการนอนหลับ การได้รับความรู้ในการปฏิบัติตัวเพื่อป้องกันโรคต่าง ๆ จากมหาวิทยาลัย. ความพึงพอใจต่อสุขภาพร่างกายของตนเอง การตรวจสุขภาพร่างกายเป็นประจำทุกปี ซึ่งสอดคล้องกับ งานวิจัยของ ทัณจนพร อ่วมสำอางค์ (Uamsumang, K. 2004: 42) กล่าวว่า ด้านร่างกาย (Physical Domain) คือ การรับรู้ สภาพทางด้านร่างกายของบุคคลซึ่งมีผลต่อชีวิตประจำวัน เช่น การรับรู้สภาพสมรรถนะแข็งแรงของร่างกาย การรับรู้ถึง ความรู้สึกสบายไม่มีความเจ็บปวด การรับรู้ถึงความสามารถที่จะจัดการกับความเจ็บปวดทางร่างกายได้ การรับรู้ถึง ผละกำลัง ในการดำเนินชีวิตประจำวัน การรับรู้เรื่องการนอนหลับและพักผ่อนรวมทั้งการรับรู้เรื่องการมีเพศสัมพันธ์ ซึ่งการ รับรู้เหล่านี้มีผลต่อการดำเนินชีวิตประจำวัน

ส่วนปัจจัยที่ไม่ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏในเขตกรุงเทพมหานคร พบว่ามี 1 ปัจจัย คือ ปัจจัยด้านการศึกษา (X5) ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ นักศึกษามีการเรียนรู้ด้วยตนเองมากขึ้นจึงให้ความสำคัญด้านการศึกษา ในระบบน้อยลง การเรียนยุค 4.0 คือ การเรียนการสอนที่มุ่งเน้นให้นักเรียนนักศึกษา สามารถนำองค์ความรู้ที่มีอยู่ทุกหนทุก แห่งบนโลกนี้ มาบูรณาการเชิงสร้างสรรค์ เพื่อพัฒนานวัตกรรมต่าง ๆ มาตอบสนองความต้องการของสังคม โดยใช้เทคโนโลยี เป็นหลัก ดังนั้นจึงทำให้ผลการวิเคราะห์ปัจจัยด้านการศึกษา ไม่มีความสัมพันธ์กับคุณภาพชีวิตของนักศึกษามหาวิทยาลัย ราชภัฏ ในเขตกรุงเทพมหานคร ดังที่ สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ (ออนไลน์) ยุคปัจจุบันถือได้ว่าเป็นยุคที่เทคโนโลยี ก้าวไกลไปอย่างไร้พรมแดน การค้นหาข้อมูลที่ไม่ต้องเสียเวลาเข้าห้องสมุดเพียงแค่เปิดอินเทอร์เน็ตก็สามารถหาข้อมูลที่ ต้องการได้ ซึ่งจากเทคโนโลยีที่พัฒนามาอย่างก้าวกระโดดนี้เองช่วยทำให้การศึกษาของไทยก็ได้รับอานิสงส์จากสิ่งนี้ เช่นเดียวกัน การศึกษาในยุคปัจจุบันต้องยอมรับว่าเรื่องของเทคโนโลยีเป็นส่วนที่เข้ามาเกี่ยวข้องกับเรื่องนี้อย่างมาก เพราะ จะเห็นได้ว่าการศึกษาในยุคสมัยนี้ไม่จำเป็นต้องพึ่งในเรื่องของครู-อาจารย์ ที่สอนหน้าชั้นเรียนอีกต่อไป นอกจากนี้ในเรื่อง ของเทคโนโลยีที่เข้ามามีบทบาททางการศึกษาอีกอย่างก็คือ มีการนำเอา E-book หรือหนังสือจากอินเทอร์เน็ตเข้ามาใช้งานแทน หนังสือจริง ๆ กันมากขึ้น ซึ่งสามารถสร้างความสะดวกสบายให้กับนักเรียนนักศึกษาอย่างมาก เพียงแค่พบสมาร์ตโฟนเครื่อง หนึ่งไปเรียนก็สามารถที่จะเรียนหนังสือได้แล้ว นับว่าเทคโนโลยีต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นเหล่านี้มีส่วนในการช่วยพัฒนาการศึกษาของไทย ในยุคปัจจุบันอย่างแท้จริง

สอดคล้องกับงานวิจัยของ วิภูสนา สาคริตชานันท์ (Sakritchanan, W. 2002) ได้ศึกษาคุณภาพชีวิตของนิสิตระดับปริญญาตรี คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พบว่า คุณภาพชีวิตของนิสิตจำแนกตามรายได้ พบว่า นิสิตที่

มีรายได้ต่ำ และรายได้ปานกลางมีคุณภาพชีวิตด้านความสัมพันธ์กับบุคคลอื่น ๆ อยู่ในระดับสูง ส่วนคุณภาพชีวิตด้านอื่น ๆ อยู่ในระดับปานกลาง และนิสิตที่มีระดับรายได้ต่างกัน มีคุณภาพชีวิตโดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้

1. จากผลการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตของนักศึกษา มหาวิทยาลัยภาคราชภัฏ ในเขตกรุงเทพมหานคร โดยรวมและเป็นรายด้านอยู่ในระดับมาก ดังนั้น มหาวิทยาลัยราชภัฏในเขตกรุงเทพมหานคร ควรจัดการเรียนการสอน ตลอดจนสภาพแวดล้อมในมหาวิทยาลัย เพื่อเสริมสร้างคุณภาพชีวิตใน 7 ด้าน ดังนี้

1.1 ปัจจัยด้านที่อยู่อาศัย ผู้บริหาร อาจารย์ผู้สอน และผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ควรรักษาระดับคุณภาพทางกายภาพของมหาวิทยาลัยให้ดี โดยมีพื้นที่สีเขียว ไม่มีฝุ่นพิษหรืออากาศเป็นพิษ จากมลภาวะเป็นพิษ เช่น กลิ่นเหม็น น้ำท่วมขัง มีฝุ่นละออง ยุง และแมลง ต่อตัวนักศึกษา

1.2 ปัจจัยด้านครอบครัว ผู้บริหาร อาจารย์ผู้สอน และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องควรช่วยกันจัดกิจกรรมส่งเสริมให้ผู้ปกครองของนักศึกษา ได้เข้ามามีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมของมหาวิทยาลัยในแต่ละครั้ง เพื่อสืบสานความสัมพันธ์ระหว่างผู้ปกครองกับนักศึกษา โดยการสร้างบรรยากาศที่ดีร่วมกัน ปรึกษากัน ช่วยเหลือชี้แนะแนวทางซึ่งกันและกัน เพื่อสร้างครอบครัวที่อบอุ่นซึ่งกันและกัน

1.3 ปัจจัยด้านสัมพันธภาพ ผู้บริหาร อาจารย์ผู้สอน และผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ควรส่งเสริมการทำกิจกรรมร่วมกับนักศึกษารุ่นพี่และรุ่นน้องเพื่อสืบสานสายสัมพันธ์อันดีงามต่อกัน เพื่อให้นักศึกษามีความผูกพัน ในกลุ่มเพื่อน และรุ่นพี่มากขึ้น

1.4 ปัจจัยด้านสุขภาพจิตใจ ผู้บริหาร อาจารย์ผู้สอน และผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ควรส่งเสริมกิจกรรมทางด้านการบริหารจัดการจิตใจให้นักศึกษารู้จักถึงความพอเพียง ความพอประมาณ และมีเหตุผล ในการดำเนินชีวิตให้มีความสุข ทั้งกายและจิตใจให้ดีตลอดไป

1.5 ปัจจัยด้านค่าใช้จ่าย มหาวิทยาลัยควรให้การดูแลช่วยเหลือในด้านรายได้ของนักศึกษาระหว่างที่ศึกษาอยู่ในมหาวิทยาลัย โดยให้ทุนพิเศษ หรือจัดวันนัดพบแรงงานขึ้นใน เพื่อช่วยให้นักศึกษาสามารถหางานทำ ในระหว่างที่ศึกษาได้มากขึ้นส่งผลต่อความ เป็นอยู่ดี มีสุข และทำให้คุณภาพชีวิตในครอบครัวของนักศึกษาดีขึ้นอีกด้วย

1.6 ปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อม ผู้บริหาร อาจารย์ผู้สอน และผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ควรปรับปรุงอาคารและสถานที่พักผ่อนหย่อนใจ ให้มีความร่มรื่น บรรยากาศ เย็นสบาย มีพื้นที่สีเขียว และสวนหย่อม ที่มีโต๊ะ เก้าอี้ เพียงพอด้านนักศึกษาทุกคน และควรรักษาสิ่งแวดล้อมในมหาวิทยาลัยให้มีความสะอาด และมีบรรยากาศปราศจากมลภาวะเป็นพิษทุกอาคารในมหาวิทยาลัย

1.7 ปัจจัยด้านสุขภาพร่างกาย ผู้บริหาร อาจารย์ผู้สอน และผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ควรปรับปรุงอาคารสถานที่ให้มีสนามกีฬาประเภทต่าง ๆ เพื่อให้นักศึกษาได้ออกกำลังกายได้ทุกประเภท หรือการจัดเดินอโรบิคตอนเย็นหลังเลิกเรียนทุกวัน เพื่อให้นักศึกษามีสุขภาพที่ดีทุกวัน

ข้อเสนอแนะเพื่อการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. การวิจัยครั้งนี้ได้ทำการศึกษากับนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏ ในเขตกรุงเทพมหานครเท่านั้น จึงไม่ครอบคลุมไปยังนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏภาคอื่น ดังนั้นจึงควรนำปัจจัยที่ส่งผลที่ได้ไปศึกษากับกลุ่มตัวอย่างอื่น ๆ

2. ในการวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาเชิงปริมาณ ดังนั้นในการวิจัยครั้งต่อไปควรศึกษาในเชิงคุณภาพโดยใช้รูปแบบกรณีศึกษาเกี่ยวกับคุณภาพชีวิตโดยรวม ทั้งอาจารย์ เจ้าหน้าที่ และนักศึกษา และผู้ใช้บัณฑิต เพื่อเป็นการศึกษาข้อมูลในเชิงลึก

3. ควรทำวิจัยเชิงทดลองเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของนักศึกษาระหว่างมหาวิทยาลัยเอกชนกับมหาวิทยาลัยของรัฐ ว่ามีระดับคุณภาพชีวิตเป็นอย่างไร ควรส่งเสริมด้านใดเป็นหลัก เป็นต้น

4. ควบคืศึกษารูปแบบการพัฒนาคุณภาพชีวิตของนักศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏ ในเขตกรุงเทพมหานคร

References

- Anchan, K. (2014). *Quality of life of students at Suranaree University of Technology*. Institute research report Office of the President, Suranaree University of Technology. (In Thai)
- Campbell, D. T., & Stanley, J. C. (1963). *Experimental and quasi-experimental designs for research on teaching*. In N. L. Gage (Ed.), *Handbook of research on teaching* (pp.171–246). Chicago, IL: Rand McNally.
- _____. (1966). *Experimental and quasi-experimental designs for research*. Boston: Houghton Mifflin Company.
- _____. (1980). *The Sense of well-Being in America*. New York: McGraw-Hill.
- _____. (1976). *Subjective Measures of Well-being*. *American Psychologist*. 31, 117-124.
- Chanprasert, S. (2015). *The design of learning management STEM Education*. With 21st Century Skills Development. *IPST Magazine*, 43(192),14. (In Thai)
- Chewarat, T. (2011). *Factors affecting the quality of life of Srinakharinwirot University Ongkharak students*. Pratumthane. (Master's thesis, Rajamangala University of Technology Thanyaburi University). (In Thai)
- Chinnapong, W. (1996). *A Factor analysis of teacher' virtue*. (Master's thesis, Srinakharinwirot University). (In Thai)
- Hansasiripoj, B. (2013). Development of measuring instruments for quality of life, happiness dimension. *Journal of politics, administration and law*, Year 5. 1,107-146.
- Kitchanan, W. (2002). *Factors Influencing the Quality of Student Life at Srinakharinwirot University (Ongkharak Campus)*. (Master's thesis, Srinakharinwirot University). (In Thai)
- Khamthana, P. (2018). Quality of life among nursing student, prachomlao College of Nursing Phetchaburi Province. *Journal of Nursing Siam University*. 20(38), 123-133. (In Thai)
- Kolb. D.A. (1976). *The Learning Style Inventory: Technical Manual*. McBer & Co, Boston, MA.
- _____. (1981). *Learning styles and disciplinary differences*. *The modern American college*, 232-255.
- _____. (1984). *Experiential learning: Experience as the source of learning and development*. Englewood Cliffs, NJ: Prentice Hall.
- Kolb. D.A., Rubin, I. M., & McIntyre, J.M. (1984). *Organizational psychology: readings on human behavior in organizations*. Prentice Hall.
- Kolb. D.A., Rubin, I.M, & Osliand, J. (1991). *Organization behavior reader*. Englewood Cliffs, NJ: Practice-Hall.
- Kolb. D.A., & Fry, R.E. (1974). *Toward an applied theory of experiential learning*. MIT Alfred P. Sloan School of Management.
- Mahakhan, P. (2007). *Study of quality of life for undergraduate students*. Faculty of Education. Silpakorn University. (In Thai)
- Mueanwaja, O. et al. (2018). *Factors Related to the Quality of Life of Junior Nursing Students during their Nursing Practical Period*. *Health science Boromarajonani College of Nursing All rights*. 13(1), 12-26. (In Thai)

- Naraset, A. (2018). A study of quality of life among nursing students eastern asia university. *Christian University Journal*. 25(4), 562-576. (In Thai)
- Sakritchanan, W. (2002). *A Study of Quality of Life of Students of the Faculty of Education, Srinakharinwirot University*. (Master's thesis, Srinakharinwirot University). (In Thai)
- Sinsawad, P., & Pittard, B. (2014). Quality of life of nursing student at Boromarajonani College of Nursing Ratchaburi. *Journal of Nursing and Education*. 7(1), 97-108.(In Thai)
- Supachaiwat, J. (2015). *Study of student life styles. Roi Et Rajabhat University*. Roi Et Rajabhat University. (In Thai)
- Uamsumarng, K. (2004). *Quality of Life Mathayom Suksa Students Under Welfare Education Division, Central Educational Region*. (Master's thesis, Srinakharinwirot University). (In Thai)
- Udomsuk, K. (2004). *The study of quality of life of secondary school students under the Welfare Education Division Department of General Education, Central Region, Srinakharinwirot University*. (In Thai)